

Siskets Gang

Ukentlige meddelelser for norsk Fiskeribedrift
fra Fiskeridirektøren

9 aargang

Onsdag 17 april 1918

Nr. 16

Norske fiskerier.

Uken 7—13 april.

SKREIFISKERIERNE hadde en ukefangst av 1.7 mill. stk. mot 1.3 ifjor og 3.1 i 1916 i tilsvarende uker. De egentlige skreifiskerier nærmer sig nu sin avslutning, saa interessen samler sig nu om loddefisket i Finmarken, hvor opsynet traadte i virksomhet den 8 april.

I Lofotens opsynsdistrikt blev i sidste uke opfisket 600 000 stk. mot i samme uke ifjor 700 000, i 1916 1 750 000, i 1915 800 000 og i 1914 400 000 stk., og ialt er iaar under Lofotfisket opfisket 5.8 mill. stk. mot 8.3 i 1917, 13.8 i 1916, 15.5 i 1915 og 11.6 mill. i 1914. Der sluttet i sidste uke 1688 baater, saa belægget i Lofoten var ved ukens slutning 3288 baater, hvorav 2150 er stationert i Vestlofoten og 446 i Værøy og Røst. I 1917 var baatantallet 4386, i 1916 4648 og i 1915 2194 baater.

Forøvrig var fisket smaaat saavel i Tromsø amt som i Nordland og Trondhjemsamterne. I Romsdals amt, hvor opsynet blir hævet den 16 ds., hadde man en ukefangst av 930 000 stk. mot i tilsvarende uke ifjor 337 000, i 1916 918 000 og i 1915 572 000 stk. og ialt er iaar opfisket 3.5 mill. mot 5.2 ifjor, 11.9 i 1916, 13.4 i 1915 og 19.1 mill. i 1914. Søndenfor var fisket ubetydelig.

Det samled skrekvantum stiller sig iaar sammenlignet med de to foregaaende aar saaledes:

	1918	1917	1916
Total mill. stk.....	13.7	19.8	40.6
Hængt " "	2.1	0.6	2.6
Saltet " "	10.5	18.7	34.7
Damptran hl.	14 075	29 960	48 547
Lever " "	2 022	2 925	4 338
Rogn " "	15 800	28 201	61 467

Prisen var i Lofoten for usløiet fisk 105—130 og for sløiet fisk 70—80 kr. pr. 100 stk. og i kilopris 25 øre pr. kg. Leverprisen var 80—120 og rognprisen 10—25 øre pr. kg.

Sildefisket paa Vestkysten. I sidste uke blev opfisket i Søndre Bergenshus 12 000 maal notsild og i Stavanger amt 3000 maal notsild. I Nordre Bergenshus amt er sildefisket sluttet.

Sammenlignet med ifjor stiller Vestkystfisket sig iaar saaledes:

	1918 maal	1917 maal
Total	1 251 760	1 316 450
Herav garnsild.....	524 992	688 491
" notsild.....	726 768	627 959
Fisket i S. distrikt..	1 153 000	1 090 500
Do. i N. Bergenshus	98 760	225 950
Total saltning	1 021 760	1 205 450

I 1916 var opfisket 950 820 maal, i 1915 684 176, i 1914 668 500, i 1913 864 750 og i 1912 576 500 maal.

Værdien av aarets sildefiske paa vestkysten er beregnet til ca. 26 300 000 kroner mot ca. 27 090 000 ifjor og ca. 39 840 000 kroner i 1916.

Østlandsfisket. Til Kristiansand blev i sidste uke indbragt 215 maal sild, hvorav 95 maal garnsild og 120 maal notsild. Prisen var de enkelte dage fra 36—39 kroner maalet. Forøvrig var der intet sildefiske paa Østlandet, hvor der ialt iaar er opfisket 8313 maal til en samlet værdi av ca. 193 000 kroner.

Beretninger.

Skreifisket.

Amtmannen i Bodø beretter 13/4 1918: Ved Helgelandsværene er opfisket 556 300 stk. skrei, hvorav hængt 77 100, saltet 69 100, eksportert 388 500. Damptran 495 hl., rogn 215 hl. Partiene fra Yttersiden og Salten uforandret.

Telegrammer.

Østlandsfisket.

Opslag 17. 15/4: Østlandsfisket til Kristiansand onsdag 10 baatlag, ialt 50 maal, pris 36, torsdag 8 baatlag 1—5 maal, pris 39, fredag 8 baatlag 1—3, pris 39, lørdag 8 baatlag 1—5 maal, pris 37. Ukefangst 95 maal garnsild og 120 maal notsild. Totalfangst for østlandsfisket 8313 maal.

Vestkystfisket.

Opslag 21. Haugesund 14/4: I forløpne uke optat i Søndre Bergenshus 12 000 maal notsild samt 5000 torsk og 5000 sei, i Stavanger 3000 maal notsild samt 25 000 torsk og 5000 sei, silden iset, fisken hjemmeforbrukt. Buvik.

Skreifisket.

Opslag 24. Aalesund 10/4: Deltagelsen i torskfisket er nu formindsket til at det kun er et faataal af motorbaater som driver, endskønt fiskeriet for linebrukernes vedkommende har forbedret sig. Især for Romsdalsværene og Nordre Søndmør, idet fangsterne paa line lørdag for Bjørnsund var 400—1000 og igaar 500 til 1200, for Ulla paa line lørdag 400—800 igaar 400—1000. For Aalesund og Søndre Søndmør garn 60—250, line 200—1000. Forsøk med rykk er faa og har resultaterne været svært smaa, untagen for Nordmørsværene hvor der paa rykk har været noget bedre end tidligere iaar 20—70 pr. snøre pr. dag. Det viser sig at fisken som fiskes nu paa samtlige redskaper er meget stor og fet liksom leverholdigheten er blit forbedret. Fisket i Borgundfjorden er nu helt avsluttet, liksaa paa Hestabokten fint bruksveir. Opsynschefen.

Opslag 24. Aalesund 13/4: Fiskepartiet 3 543 000 stk. skrei, rogn 4719 hl. og 3644 hl. medicintran, hvorav opfisket paa Nordmør henholdsvis 632 000—660 451, Romsdal 290 000, 330—267, Søndmør 2 621 000—3729—2926. Leverholdighet, garn 400, line 500, vegg garnfisk 250, tranprocenten 42, rundfiskpris 1.00—1.30, leverpris 80—90. I denne uke har de fleste som endnu driver efter torsk brukt linebruk og i de nordligste vær mest snørebruk. Fangsterne har paa line været rigtig bra fra 150—1000. Paa snøre 20—70 pr. snøre pr. dag. Fangsterne har i de to sidste dage avtatt betydelig liksom de allerflestene nu maa slutte paa grund av oljemangel. I Borgundfjorden er fisket nu helt avsluttet, liksedes paa Ustebokten. Opsynschefen.

Opslag 25. Moldøen 10/4: Vaagsvaag: Linebaater igaar Kvalheimsviken 20—50. Leverholdighet 325—375, tranprocent 45—48, fiskevegt 250—300, rundfiskpris 110—100, leverpris 90. Idag nordlig og stor sjøgang. Belæg vanlig. Raudeberg: Linebaater lørdag sydsiden Stat og Havfruskallen 50—500, mandag garnbaater 25—100, tirsdag landligge. Leverholdighet 325—400, tranprocent 45, fiske-

Fiskeredskaper.

Norges produksjon og import.

Faa næringsveier er lagt naturligere tilrette for vort land end fiskeri. Der fiskes langs hele vor langstrakte kyst, inde i fjordene saavelsom paa det aapne hav, skjønt ikke overalt og altid med samme utbytte. De store fangster knytter sig som bekjendt fortrinsvis til bestemte aarstider og visse kyststrøk. Det er over 100 000 mænd av vort lands befolkning som driver fiske som levevei.

Den som nutildags vil drive fiske rationelt, maa ha utstyr for ganske anderledes store beløp end for en menneskealder siden. Der skal kapital til for den som vil drive fisket tidsmessig. Umiddelbart før krigen regnet man, at fuld utrustning av fiskeredskaper til et fiskedampsksib kom paa ca. 31 000 kroner, til mindre motorbaater paa ca. 7 000 kroner og til større paa ca. 9 000 kroner.

Det vil let indsees, at den utvikling og omlægning som fiskerinæringen har undergaat, stiller den uformuende fisker i en noget uheldig stilling, idet han vil ha vanskelig for at skaffe sig en utrustning han kan være tjent med. Denne sak har vakt statsmyndigheternes opmerksomhet, og der foreligger nu utredning og forslag fra en departemental komité om oprettelse av en fiskeribank, som skal forstrekke fiskerne med redskapslaan paa lempelige vilkaar.

De fiskeredskaper som mest anvendes ved et rationelt drevet fiske, er først og fremst garn og not; men ogsaa liner har en ganske utstrakt anvendelse, særlig under de store torskefiskerier ved Lofoten. Silden og brislingen tas i stæng og med snurpenøter og dragnøter, makrellen i drivgarn og paa dorg, torsken og seien i garn og paa liner og snorer. Ogsaa torsken og seien er man imidlertid i de aller sidste aar begyndt at ta i snurpenøter. Denne fremgangsmaate er først i den seneste tid kommet til almindeligere anvendelse hos os.

De første forsøk med at fiske sei og torsk med snurpenot blev gjort utenfor Vadsø i 1913 og faldt heldig ut. Andre har fulgt eksemplet, og bare i Varangerfjorden er nu anskaffet et dusin snurpenøter. I høst blev

der i Berlevaag i et eneste kast tat ca. 30 000 kg. sei. Den almindelige mening er, at snurpenøter vil faa stor betydning ved torskefisket, naar torsken i kolossale stimer fraadser i „rauaate“ i vandflatene.

Det er forøvrig ikke hvert aar man kan fiske samme slags fisk med samme redskap. Et aar fanges den bedst i garn, et andet aar gaar den helst paa krok. Denne noget eiendommelige foretelle gjelder især torsken. Som forklaring paa fænomenet anfører man, at det staar i forbindelse med ernæringsforholdene i vandet. Man har nemlig lagt merke til at torsken er magrest i de aar den helst gaar paa krok.

Behovet for fiskeredskaper hertilands er meget stort, som rimelig kan være. En faktor som bidrar til at øke behovet, er det foran antydede tilløp till stordrift i den senere tid, med moderne og kostbart utstyr og med bruk av fiskedampsksibe, men først og fremst motorskøiter.

Fiskeristatistikken for 1914 — alt-saa før den store prisstigning begyndte — anslaar værdien alene av landets fiskeriredskaper til vel 20 millioner kroner. Nu efter den enestaaende sterke prisstigning er værdien øket til det 4- à 5-dobbelte.

Fiskeredskaper er derfor en meget betydelig handelsvare i vort land, ikke mindst fordi de maa fornyses og erstattes med faa aars mellemrum. De slites istykker, eller driver tilhavs, eller garnlænken synker tilbunds naar f. eks. storsilden trykker paa i altfor mægtige stim. Man faar et begrep om hvilke værdier der kan ødelægges fra dag til anden, naar man hører at der under vaarsildfisket paa Stavangerkanten iaar i en eneste nat skal være gåaet tapt fiskeredskaper for flere hundrede tusen kroner. Slike ulykker — skjønt heldigvis ikke altid i denne maalestok — indtræffer ingenlunde sjeldent.

Skapt og baaret av det store indenlandske behov har den indenlandske fabrikation av fiskeredskaper efterhaanden vokset sig ganske stor i Norge. For en menneskealder siden var det en noksaa almindelig foretelse hos os, at fiskerne selv og deres familie bandt garn. Dette er nu blit avlægs; haandbindingen falder for dyr. Der er grodd op ikke faa

brikker, især for garn og nøter, men ogsaa for liner, enkelte ganske store, andre mindre og bygget først og fremst med det lokale behov for øie.

Den indenlandske produksjon er nu saa stor, at den tilnærmelsesvis dækker det hjemlige behov. Og det er værd at merke, at man har naadd dette resultat uten synderlig hjælp av beskyttelsestold.

Forat man kan danne sig et billede av forholdet mellem indførselen og utførselen, hitsættes nedenfor en statistik over import og eksport av fiskenen i aarene 1906 til 1914:

	Indførsel (fremmed vare)	Utførsel (norsk vare)
	Kr.	Kr.
1906	267 400	419 800
1907	211 800	214 300
1908	105 500	187 700
1909	72 800	298 800
1910	259 000	318 700
1911	415 000	266 500
1912	810 600	313 200
1913	409 300	310 300
1914	405 400	455 200
Tils. 1906—14	2 956 800	2 784 500

Som man ser, har indførselen og utførselen i de 9 aar 1906—1914 om-trent holdt hinanden stangen. Vor indførsel faar vi hovedsagelig fra England (Skotland) og Tyskland, for en del ogsaa fra Frankrike og Holland.

Der er en eiendommelighed ved ovenstaende statistik, som straks falder i øjnene, nemlig de sterke variationer fra aar til andet, først og fremst i indførselen. Dette har visselig sin forklaring særlig deri, at behovet for redskaper er sterkt vekslende, alt efter som fisket slaar godt eller daarlig til.

Det varierende behov har været en medvirkende aarsak til at vore fabrikker har søkt at åpne eksport. Det har jo nemlig en ikke ringe betydning for en bedrift at kunne regne med en forholdsvis jevn omsætning.

Før mellemriksloven blev ophævet, blev der utført ikke saa litet til Sverige; senere er denne utførsel gåaet sterkt tilbage. Ogsaa til Danmark er utført endel, dog mindre i de sidste aar. Til Island har vi derimot hat en forholdsvis jevn eksport i længere tid, og til Rusland begyndte nogen aar før krigen en ganske betydelig eksport.

(Fortsættes side 110.)

(Fortsættelse fra side 108.)

Vor utførelse av fiskegarn til de viktigste land fordeler sig i hvert av årene 1910—1914 saaledes:

	1910	1911	1912	1913	1914
Til Sverige kg.	12 554	4 975	2 313	8 975	2 356
Danmark "	7 419	7 709	21 158	5 935	5 701
" Island "	55 866	9 046	12 442	10 700	12 774
" Rusland "	30 655	54 858	74 327	75 449	77 736

Eksporten til Rusland var ved krigens utbrudd kommet i ganske lovende

gjænge. Vistnok var det saa at den befandt sig i begyndelsesstadiet, og at man kanske neppe endnu kunde tale om et egentlig fast marked der. Men behovet i Rusland var overordentlig stort; det gjaldt blot om at være konkurrancedygtig i priser og god vare, og begyndelsen var som sagt god. Selv har Rusland bare faa fiskegarnfabrikker. Hovedmængden av garn og fiskeredskaper forøvrig indføres særlig fra Tyskland, som jo ligger bekvemt til for denne eksport. Tolden i Rusland har hittil været saa lav, at den ingen nævneværdig hindring har lagt for vor eksport. De importerte norske garn er i Rusland mest blit anvendt til flod- og indsø-fiske, for en stor del i Volga og det Kaspiske hav, hvor der som bekjendt fiskes en hel del stor. Til dette fiske anvendes en noget anden garntype end den som er almindelig hos os, en garntype av grov traad og med grove masker. En del av de norske garn er vistnok ogsaa anvendt i Nordvest-Sibiriens fiskeriske elver. Til de østlige deler av Sibirien vil vel eksport av norske garn vanskelig gjøres, idet Japan her nyter fordelen av kortere og billigere

transportvei. En hjælp for mulig norsk eksport ogsaa til disse egne vil det naturligvis være, om man i fremtiden kan faa en nogenlunde regulær dampskibsforbindelse dit i den isfrie tid.

Mange vil utvilsomt finde at det er et ganske eiendommelig forhold, at vi paa den ene side indfører fiskeredskaper og paa den anden side av egen produktion utfører likesaa store mængder. Forklaringen herpaa kan vel tildels søkes deri, at mange paa dette som paa andre felter nærer den fordom, at alt utenlandsk er bedre end vort eget. Dette holdt kanske stik den gang vor industri av fiskeredskaper var i sin vorden; men nu er det anderledes. Den gamle opfatning er imidlertid ganske seiglivet. Litt etter litt vil man dog utvilsomt faa øinene op for at det byr mange fordele at holde sig til de hjemlige fabrikater. Man vil herved bedst kunne faa redskapene slik som man ønsker dem, og avpasset efter vore hjemlige forhold.

General-rapport om de større norske fiskerier (Norw. Fisheries)

Hvad der fiskes i uken, men anmeldes forsent til at komme med, optages i følgende ukes rapport.
(Quantities reported too late to be included in the report for this week are added to totals for next week.)

	Kvantum for uken til 13/4 1918	Total- kvantum til 13/4 1918
A. Skrei (torske) fisket (Cod Fishery), januar—juni	mill. st. (pieces)	13.7
Dampmedicintran (Cod liver oil)	hl.	14 075
Lever tilovers til anden tran (Liver for other oils)	hl.	2 022
B. Sildefiskerierne (Herring Fisheries):		
1. Vaarsildfisket (Spring Herring), februar—mars	maal à 150 liter	1 251 760
2. Fettsildfisket juli—desember ¹⁾	tdr., saltet, fiskepakket (Fat Herring) (Barrels salted, seapacked)	0 197 537
3. Storsildfisket (Large Herring), oktober, desember, februar:		
a. for vestlandet (the West Coast)	maal à 150 liter	0 424 206
b. for østlandet (the South Coast).....	maal à 150 liter	215 8 313
4. Drivgarnsfisket i Nordsjøen, juni—desember ¹⁾	tdr., saltet, fiskepakket (Fishing by drifters in the North-Sea) (Barrels, salted, seapacked)	0 0
5. Islandssild indkommet til norske havne	tdr., saltet, fiskepakket (Herring from Iceland landed in Norway) (Barrels, salted, seapacked)	0 0
C. Makrelfisket ved dorgere i Nordsjøen, saltet for Amerika ²⁾ ..	tønder i fiskepakning (Seapacked mackerel landed in Norway from the North-Sea, salted for export to America)	0 0

¹⁾ Ål sild forbrukt fersk er ikke medregnet. (All Herring used fresh is not included).

²⁾ Al makrel, som er forbrukt fersk, eksportert i is eller saltet rund for det skandinaviske marked, er ikke medregnet. (All mackerel, used fresh or exp. in ice or salted for the Scandinavian market, is not included).

